

Dirk Struik (1894-2000)

Dirk Struik aan het woord op zijn honderdste verjaardag

Portret

A Concise History of Mathematics is voor generaties wiskundigen de eerste kennismaking met de geschiedenis van de wiskunde geweest. Dirk Struiks leerboek verscheen in achttien talen, in het Nederlands onder de titel *Geschiedenis van de Wiskunde*.

STRUIK, Dirk Jan, historicus van de wiskunde (Rotterdam 30 september 1894 - Belmont (Massachusetts, USA) 21 oktober 2000). Zoon van Hendrik Jan Struik, onderwijzer, en Anna Schilperoort. Gehuwd in 1922 met Ruth Ramler (1893-1993), wiskundige. Uit dit huwelijk werden drie dochters geboren.

Dirk Struik studeerde wiskunde in Leiden bij J.C. Kluyver. De grootste invloed ging echter uit van de natuurkundige P. Ehrenfest, opvolger van Lorentz en vriend van Einstein. Struik behoorde tot de groep van progressieve studenten rond deze inspirerende natuurkundige. Zijn politieke overtuiging heeft Struik altijd volgehouden en geuit. Hij verkoos echter bewust een wetenschappelijke carrière boven een politieke.

Hij was pas enkele maanden wiskundeleraar toen J.A. Schouten hem op voorspraak van Ehrenfest in 1917 uitnodigde om diens assistent te worden aan de Technische Hogeschool in Delft. Hij deed onderzoek op het gebied van de hoger dimensionale differentiaalmeetkunde, in het bijzonder de tensorrekening. De samenwerking met Schouten culmineerde in de tweedelige uitgave *Einführung in die neuere Methoden der Differentialgeometrie* (1935; 1938), het hoogtepunt van Struiks wiskundige werk.

Het werk bij Schouten introduceerde hem in de internationale wiskundige wereld. Zo ontmoette hij Ruth Ramler met wie hij in 1922 trouwde. Rockefellerbeurzen brachten Struik met zijn vrouw naar Rome bij Levi-Civita, 1924, en naar Göttingen bij Courant, 1925. In 1926 vertrokken zij op uitnodiging van Norbert Wiener naar het Massachusetts Institute of Technology in Boston. Hier werd Struik in 1940 hoogleraar. Dirk Struik was vooraanstaand marxist en ondervond bepaaldelijk hinder van McCarthy's communistenjacht in het naoorlogse Amerika.

De historische belangstelling was ingebed in de linkse cultuur van populariseren van wetenschap. In *Yankee Science in the Making* (1948) en *Het land van Stevin en Huygens* (1958) werkte Dirk Struik zijn visie uit op de samenhang tussen culturele omgeving en bloei van wetenschapsbeoefening. Op verzoek van de uitgever schreef hij, schijnbaar even tussendoor, een leerboek *A concise history of mathematics* (1948). Hier is Struik de verteller aan het woord. In die zin was hij een volstrekt traditioneel historicus die een buitengewoon toegankelijke geschiedenis vertelde. Het is ongetwijfeld deze toegankelijkheid die het succes ervan verklaart. Een boek over geschiedenis van de wiskunde werd een bestseller. Het verscheen in achttien talen, in 1965 in het Nederlands.

Tekstgedeelte
(pm 300 woorden)

Literatuur / Links / Publicaties / Portretten

Afsluiting

Auteur

Gerard Alberts, oktober 2005